

II.

Předkládací zpráva

Ministerstvo obrany předkládá na základě čl. 5 odst. 1 Legislativních pravidel vlády a v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 5. června 2017 č. 431 k přípravě návrhu věcného záměru zákona, kterým budou vytvořeny právní podmínky pro zvyšování fyzické zdatnosti obyvatel České republiky, jejich znalostí a dovedností a vytváření mravních vlastností a etických zásad, které by mohli využít k obraně státu (zákon o dobrovolné účasti obyvatel na zajišťování obrany státu), návrh tohoto věcného záměru zákona (dále jen „návrh“).

Návrhem je realizován záměr Ministerstva obrany využít fyzického, vědomostního, dovednostního a věcného potenciálu občanů České republiky k jejich dobrovolnému zapojování do plnění úkolů ozbrojených sil České republiky a vytvořit širokou základnu umožňující zvyšovat jejich fyzickou zdatnost, rozšiřovat si znalosti a dovednosti a posilovat mravní vlastnosti a etické zásady, které by upevňovaly obranyschopnost České republiky a posilovaly odolnost osob a celého státu vůči hrozbám vnější bezpečnosti. Záměr spočívá na výkonu všech činností mimo výkon branné povinnosti a na zásadě dobrovolné volby zapojit se do navrhovaných aktivit nebo využívat nabízené informace a možnosti.

V průběhu zpracování návrhu byl na základě uskutečněných konzultací a veřejné diskuse proběhlé na webových stránkách upraven jeho název, a to ve prospěch jeho zestručnění a zvýšení jeho vypovídací hodnoty vůči obsahu návrhu („návrh věcného záměru zákona o připravenosti občanů k obraně státu“).

Návrhem je sledováno zajišťování všeobecné přípravy občanů k žádoucímu a předvídatelnému chování v situacích souvisejících se zajišťováním obrany státu nebo plnění jiných úkolů ozbrojených sil České republiky v době míru, a to s využitím dobrovolného zapojování vědomostního, znalostního a věcného potenciálu občanů České republiky. Toto zapojování však může přinést sledovaný efekt pouze v případech, kdy občané využijí svých vědomostí, dovedností, profesních návyků nebo věcného vybavení „sjednaným způsobem“, tedy s potřebnou mírou informací o možnostech jejich začlenění k plnění úkolů obrany státu, se znalostí struktur, ve kterých budou působit, ale také s potřebnou mírou praktických návyků a zkušeností. Celý tento záměr však pro jeho přivedení do praxe vyžaduje provázanou a ucelenou právní úpravu, již lze dosáhnout pouze formou nového zákona. Návrh je podrobnou analýzou možného řešení sledovaných cílů v budoucí právní úpravě.

Možnosti zapojování občanů do široké škály dobrovolných aktivit, jimiž občan na základě svých fyzických a psychických předpokladů, znalostí a dovedností může dobrovolně přispívat k plnění úkolů ozbrojených sil a k jejich kvalitě, jsou doposud využívány pouze v omezené míře, neboť například ne zcela účelně je v uvedeném smyslu využívána spolupráce se sportovními jednotami, spolky a svazy, stejně jako spolupráce s dalšími subjekty, které jsou předmětem své činnosti přímo předurčeny pro součinnost s Armádou České republiky [radioamatéři, kynologové, sportovní letci, spolky se zaměřením k poskytování zdravotních služeb nebo na zájmové užívání zbraní (střelci) apod.]. Aktivní spolupráce Ministerstva obrany s občany všech věkových kategorií a různorodého zájmového nebo vzdělanostního spektra za účelem zvyšování jejich vědomostí o potřebách a systému obrany státu je historickým a velmi rozšířeným trendem, který byl vždy spojen s mimořádně dobrými výsledky přinášejícími prospěch všem účastníkům takové spolupráce. Veškeré

zkušenosti z takové spolupráce nebo využití systémů na ní postavených jsou zvažovány Ministerstvem obrany v rámci jím připravovaných programů a koncepcí zajišťování obranyschopnosti státu a vytváření kvalitního a zejména připraveného (vyškoleného) zázemí pro potřeby doplňování ozbrojených sil České republiky. Do této koncepce je nutné v mnohem větší míře a s jednoznačně vymezenými cíli a postupy jejich dosažení začleňovat nabídky možností a variantních podmínek zvyšování fyzické zdatnosti občanů, jejich znalostí a dovedností v oblasti zdravotní, orientace v terénu, popřípadě jiných aktivit, jejichž zaměření je možné zapojit do systému obrany státu.

Návrh vychází ze zásady, že nedílnou součástí každého odpovědného vztahu je vždy prevence, předcházení škodlivým situacím, nezanedbaní přípravy a zabránění vzniku nevratných škodlivých jevů. V případě zajišťování obrany České republiky před vnějším napadením je míra připravenosti občanů na řešení situací souvisejících se zajišťováním obrany státu přímo úměrná schopnosti obstát, nezmařit vynaložené úsilí profesionálních sil zmatečným jednáním a naopak podpořit tyto síly převzetím dílčích úkolů a odpovědným chováním zajistit potřebné zázemí a jistoty těm, kteří jsou odpovědní za zajišťování bezpečnosti státu.

Návrh věcného záměru zákona pak rozpracovává § 52 odst. 5 zákona č. 222/1999 Sb., kterým je stanoveno, že na přípravě občanů k obraně státu se mohou podílet i občanská sdružení, církve, náboženské společnosti a další právnické osoby podle svého účelu a poslání v součinnosti s územními samosprávnými celky; doplňujícím způsobem jsou proto navrhovány podrobnosti provádění takové spolupráce, její metodická a finanční podpora a možnosti její realizace s využitím existujícího personálního a věcného zázemí Ministerstva obrany.

Návrh rovněž reaguje na skutečnost, že dne 24. května 2017 byla v Úředním věstníku Evropské unie publikována revize směrnice Rady ES o kontrole nabývání a držení zbraní (Rady 91/477/EHS), jejímž čl. 6 odst. 2 umožněno členským státům specifikých a odvozených případech umožnit nabývat a držet palné zbraně a střelivo kategorie A, pokud jsou jejich držitelé účastníky dobrovolného výcviku k obraně státu. Návrh se proto na základě konzultací s Ministerstvem vnitra jako nositelem implementace uvedené směrnice zabývá předpoklady pro udělení takového povolení z pohledu kritérií požadovaného výcviku.

Návrh podle jednotlivých variant buď bude klást nároky pouze na rozpočtovou kapitolu Ministerstva obrany, nebo – v případě přijetí varianty komplexní realizace struktury a výkonu působností navrhovaných k dosažení účelu návrhu – nově vzniklé nároky ve výši 100 060 000 Kč (dotační programy, provoz koordinačního a administrativního centra, nově vzniklá služební místa, příspěvky akreditovaným spolkům apod.).

Návrh věcného záměru zákona zřejmě nevyvolá dopady do podnikatelského prostředí, které by vyvolaly zásadní konflikty mezi soukromou a veřejnou sférou nebo významně zasahovaly do práv podnikatelů. Návrh však může však znamenat změnu v klientele soukromě provozovaných střelnic a jinou dynamiku jejich využívání, a to spíše směrem k podpoře zájmu o sportovní střelbu. Návrh věcného záměru zákona pak také vyhodnocuje možnosti podpory podnikatelů, kteří by akceptovali dobrovolnou, koncepční (pravidelnou) práci svých zaměstnanců při aktivitách zvyšujících odolnost občanů, zejména pak pokud by se jednalo o práci s mládeží.

Návrh není vzhledem k předmětu jím navrhované regulace způsobilý negativně ovlivnit sociální prostředí, ani vztahy související se zákazem diskriminace.

Návrh nemá rovněž dopady do životního prostředí a veškeré jím navrhované varianty věcného řešení jsou zpracovány plně v souladu se zásadami ochrany soukromí a zpracování osobních údajů, a to proporcionálně vůči cílům sledovaného veřejného zájmu a ochraně soukromí a osobních údajů jednotlivce.

Účinnost budoucí regulace je vzhledem k implementační lhůtě směrnice o kontrole nabývání a držení palných zbraní navrhována dne 14. 9. 2018.

Usnesením vlády České republiky ze dne 5. června 2017 č. 431 bylo ministru obrany současně s předložením návrhu věcného záměru zákona uloženo předložit také dokument, který by obsahoval návrhy na řešení souvisejících cílů zajišťování připravenosti občanů k obraně státu, jež by bylo vhodné realizovat nelegislativní cestou. Takovým cílem se ukázala oblast dříve označovaná jako „branná výchova“. Novému obsahovému a edukačnímu pojetí této oblasti je věnována kapitola II. 14 závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace.

Meziresortní připomínkové řízení k návrhu bylo zahájeno dne 21. července 2017, termín pro zpracování stanovisek k návrhu byl stanoven na den 11. srpna 2017. K návrhu uplatnily zásadní připomínky Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo financí, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo zahraničních věcí, Úřad pro ochranu osobních údajů, Úřadu vlády ČR – Odbor kompatibility, Svaz měst a obcí České republiky a kraje Liberecký, Plzeňský a Karlovarský kraj.

Veškeré v meziresortním řízení uplatněné připomínky byly řádně vypořádány.

Přehled uplatněných zásadních připomínek a způsob jejich vypořádání obsahuje část V. předkládaného materiálu.

Návrh je k dalšímu projednávání předkládán bez rozporu.